

Katarzyna Adamowska
Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach

Ciekawe inicjatywy Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach

Streszczenie: Artykuł prezentuje krótką charakterystykę Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach. Opisuje różne inicjatywy biblioteki, które wykraczają poza obręb zadań statutowych, zwracając szczególną uwagę na działalność wydawniczą i kulturalno-oświatową oraz pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Słowa kluczowe: PBP w Puławach, promocja regionu, wydawnictwa regionalne, środki zewnętrzne, komputeryzacja bibliotek

Władza samorządowa ma obowiązek powoływania przynajmniej jednej placówki bibliotecznej na swoim terenie. Po powstaniu powiatów taki obowiązek spadł również na władze powiatowe. Dlatego po kilkunastoletniej nieobecności na kulturalną mapę powiatu puławskiego powróciła biblioteka powiatowa. Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach (PBP) została powołana na mocy uchwały Rady Powiatu Starostwa Puławskiego i zaczęła swoją działalność 1 września 2001 r.

Trudności lokalowe (biblioteka pięciokrotnie zmieniała swoją siedzibę) i kadrowe nie przeszkodziły, żeby PBP w Puławach zaistniała w świadomości społeczności lokalnej jako ważna placówka kulturalna, której działania znacznie wykraczają poza obręb zadań statutowych. Priorytetowym zadaniem naszej biblioteki jest pomoc instrukcyjno-metodyczna i szkoleniowa dla sieci bibliotek: 1 biblioteki miejskiej, 2 bibliotek miejsko-gminnych, 8 bibliotek gminnych i ich 17 filii oraz 23 punktów bibliotecznych (II. 1).

II. 1. Sieć bibliotek powiatu puławskiego

Źródło: Oprac. Danuta Szlendak.

PBP w Puławach od początku swojego istnienia dąży do tego, aby stać się lokalnym centrum wiedzy o regionie. Nasze działania oscylują więc wokół pozyskiwania i gromadzenia księgozbioru regionalnego, czasopism lokalnych, a także materiałów wydawniczych (foldery, prospekty, mapy turystyczne, widokówki, kalendarze) oraz zbiorów wizualnych (rzeźba, grafika, malarstwo, wycinanki) dotyczących Puław, gmin powiatu puławskiego oraz województwa lubelskiego. Biblioteka podjęła także współpracę z instytucjami regionalnymi, towarzystwami, redakcjami lokalnych czasopism, a także z pasjonatami, by wspólnie promować powiat puławski i Puławy na arenie ogólnopolskiej.

PBP ma również swój piśmienniczy wkład w promocję regionu, walorów turystycznych, przyrodniczych i kulinarnych. Od 2008 r. biblioteka zaistniała jako wydawca książek regionalnych (Fot. 1). Do tej pory ukazały się trzy publikacje. Pierwsza *Wokół kuchni i stołu — tradycje ziemi puławskiej* (2008), to próba zwrócenia uwagi na nawyki kulinarne charakterystyczne dla powiatu puławskiego. Prezentuje opis tradycji żywieniowych stanowiących dziedzictwo kulturowe naszego regionu. Wydawnictwo zawiera zbiór oryginalnych przepisów, często będących tajemnicą rodzinną przekazywaną z pokolenia na pokolenie. Dodatkowo publikacja podkreśla rolę i symbolikę pożywienia w życiu codziennym oraz w dni świąteczne. Prezentuje sposoby przyrządzania potraw oraz niezbędne narzędzia kuchenne. Publikacja druga *Smaki ziemi puławskiej — turystyczne, przyrodnicze i kulinarne* (2009), to uzupełnienie i rozszerzenie pierwszego tytułu.

Wydawnictwo ukazało się pod zmienionym tytułem i zostało wzbogacone o część stanowiącą przewodnik turystyczny promujący dziesięć gmin wchodzących w skład powiatu puławskiego z uwzględnieniem ich najcenniejszych obiektów architektonicznych i przyrodniczych. W tej części zamieszczono także najważniejsze szlaki turystyczne oraz mapkę powiatu puławskiego.

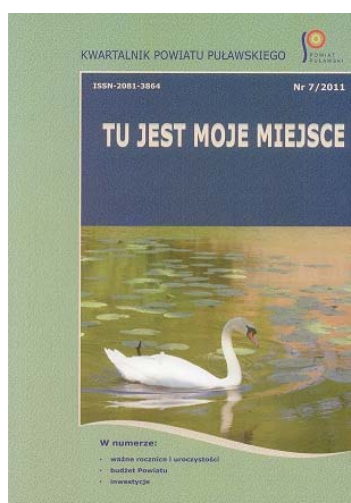
Trzecia książka *Zachować w pamięci — kulturowe, krajobrazowe i kulinarne dziedzictwo ziemi puławskiej* (2010) promuje lokalne i tradycyjne potrawy. Jest próbą ocalenia od zapomnienia charakterystycznej dla województwa lubelskiego obrzędowości ludowej, związanej z pracami rolniczymi, obchodzeniem świąt i przyjmowaniem sakramentów chrześcijańskich. Pojawiają się także informacje promujące walory przyrodnicze powiatu puławskiego.

Dodatkowym atutem dwóch ostatnich publikacji jest fakt, że zostały one przetłumaczone na język angielski i tym samym mogą promować powiat puławski także poza granicami kraju. Tematyka regionalna dotycząca powiatu puławskiego to niezwykle obszerny materiał, dlatego kolejne publikacje wydawane przez bibliotekę stopniowo zwiększały swoją objętość, ale nadal nie wyczerpały zagadnienia. PBP planuje więc kontynuować działalność wydawniczą i w 2011 r. chce wydać książkę opisującą tradycje świąteczne Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy pt. *Magia Świąt — spotkanie z tradycją*.

Fot. 1. Okładki publikacji wydanych przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Puławach (fot. Katarzyna Adamowska).

PBP od roku 2009 jest także wydawcą kwartalnika powiatowego „Tu Jest Moje Miejsce” (Fot. 2). Wchodzi w skład Komitetu Redakcyjnego i jest odpowiedzialna za dział Kultura, Tradycja i Historia Regionu. Wydawany kwartalnik to czasopismo o charakterze społeczno-kulturalno-turystycznym, stworzone po to, aby mieszkańcy mieli okazję do lepszego poznania historii powiatu, jego zasobów kulturalnych, społecznych, przyrodniczych i turystycznych. Wydawnictwo zawiera zbiór bieżących informacji, prezentuje najważniejsze wydarzenia, spotkania, programy, instytucje oraz przedstawia sylwetki ludzi, którzy swoją pracą i zaangażowaniem każdego dnia przyczyniają się do rozwoju lokalnej społeczności.

Fot. 2. Kwartalnik powiatu puławskiego (fot. Katarzyna Adamowska)

PBP w Puławach cyklicznie świętuje rocznice ogłaszane przez Sejm RP. Biblioteka przygotowuje wówczas wystawy objazdowe. Głównym celem tych wystaw jest próba ukazania bohatera rocznicy w ciekawy i niekiedy zaskakujący sposób. W 2009 r. wystawa dotyczyła Juliusza Słowackiego: „Póki jesteśmy młodzi, wszystko jest przed nami”. Składała się z trzech tablic tematycznych, pierwsza z nich stanowiła biogram wieszca ze zwróceniem szczególnej uwagi na kobiety w życiu Słowackiego. Druga prezentowała jego dorobek literacki. Na ostatniej tablicy zostały umieszczone

ciekawostki, takie jak pomniki wieszczą w Polsce oraz trasa wycieczki turystycznej śladami Słowackiego. W 2010 r. wystawa dotyczyła Chopina: „Fryderyk Chopin — Polak, a talentem świata obywatel”. Wystawa rozpisana została na pięć tablic. Pierwsza stanowiła część tytułową, druga i trzecia pokazywała przełomowe momenty z życia kompozytora. Trzecia tablica opisywała muzyczną i nauczycielską karierę Chopina. Związki Chopina z Lubelszczyzną i jego ciekawe życie towarzyskie stanowiły temat tablicy czwartej. Na ostatniej tablicy umieszczone zostały pomniki Chopina postawione w Polsce i na całym świecie. Nie mogło także zabraknąć informacji o Muzeum w Żelazowej Woli i o Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Wszystkie wystawy są wydrukowane na banerach wystawienniczych, co znacznie ułatwia sposób transportu i prezentowanie ekspozycji niekiedy w bardzo małych pomieszczeniach bibliotecznych. W tym roku z okazji rocznicy Czesława Miłosza biblioteka ogłosiła konkurs: „Zareklamuj twórczość Czesława Miłosza”. Forma reklamy zależy tylko i wyłącznie od kreatywności uczestników. Począwszy od formy papierowej, a skończywszy na prezentacji multimedialnej. Liczy się pomysł i oryginalność wykonania.

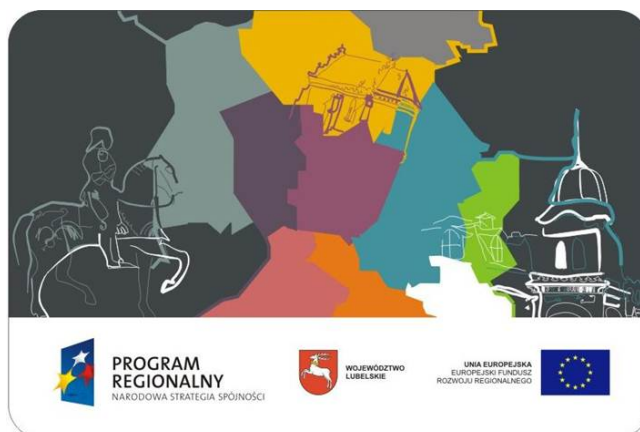
Fot. 3. Wystawa o Juliuszu Słowackim (fot. Katarzyna Adamowska)

Fot. 4. Wystawa o Fryderyku Chopinie (fot. Grzegorz Borucz)

Biblioteka, aby stopniowo poszerzać zakres swojej działalności, stara się o pozyskiwanie środków zewnętrznych: w ramach konkursu ofert powiatu puławskiego na działalność kulturalną, w ramach konkursu ofert Urzędu Marszałkowskiego na działalność kulturalną, w ramach Lokalnej Grupy Działania „Zielony Pierścień”, współfinansowanie działań ze środków Unii Europejskiej, a także od prywatnych sponsorów. Dzięki takiej formie pomocy biblioteka może wydawać publikacje książkowe i materiały promocyjne.

Mimo ograniczeń budżetowych puławska biblioteka śmiało podejmuje kolejne wyzwania, takie jak pomysł skomputeryzowania sieci placówek bibliotecznych powiatu puławskiego. Z inicjatywą wprowadzenia kompleksowego elektronicznego systemu wypożyczania wyszła dyrektor PBP w Puławach, Danuta Szlendak, która opracowała pierwszy szkic projektu komputeryzacji: „Biblioteka mojego wieku”. Ten krok sprawił, że radni Rady Powiatu Starostwa Puławskiego poparli pomysł i stali się beneficjentem projektu: *Stworzenie systemu informatycznego łączącego biblioteki publiczne z terenu powiatu puławskiego*. Dziesięć gmin powiatu puławskiego włączyło się w projekt, stając się jego partnerami. Realizacja była możliwa w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013. Działanie 4.1. Społeczeństwo informacyjne*. Koszt projektu wyniósł ok. 900.000,00 zł, zwrot z Unii Europejskiej stanowił 85% kwoty.

Fot. 5. Karta biblioteczna sieci bibliotek powiatu puławskiego (fot. Danuta Szlendak).

Etap realizacji projektu rozpoczął się w październiku 2010 r. W bibliotekach rozpoczął się okres wprowadzania zmian: wszystkie otrzymały sprzęt komputerowy i niezbędne oprogramowanie biblioteczne (Prolib). Została utworzona centralna baza danych, wspólny katalog zbiorów jedenastu bibliotek udostępniony czytelnikom w Internecie w formie OPAC.

We wszystkich placówkach uruchomiono także Publiczny Punkt Dostępu do Internetu (telecentrum), gdzie każdy czytelnik może skorzystać z bezpłatnego Internetu oraz urządzeń komputerowych (drukarka, ksero, skaner). W ramach projektu na terenie

Puław ustawiono dwa infomaty, które umożliwiają osobom zainteresowanym przeglądanie katalogu on-line sieci bibliotek bezpośrednio na ulicy. Uruchomiona została także wspólna strona internetowa bibliotek powiatu puławskiego: www.bib.pulawy.powiat.pl, której celem jest promowanie placówek bibliotecznych, krzewienie kultury słowa i popularyzowanie czytelnictwa. Dzięki temu projektowi biblioteki należące do powiatu puławskiego zmierzają ku nowoczesności. Można powoli zacząć żegnać wysłużony kartkowy system wypożyczeń, który stopniowo przekształca się w elektroniczny.

Adamowska, K. Ciekawe inicjatywy Powiatowej Biblioteki Publicznej w Puławach. W: *Biuletyn EBIB* [online] 2011, nr 5 (123), *Innowacje w bibliotekach publicznych* [Dostęp: 15.07.2011] Dostępny w World Wide Web: http://www.nowyebib.info/images/stories/numery/123/123_adamowska.pdf. ISSN 1507-7187.